

([Време](#) , 7. фебруар 2013)

Уколико Николић заборави да је рекао да треба да "лети глава" свакоме ко је "одржавао било какав контакт са Шарићем" и јавно подржи Вучићеву одлуку да не руши владу, гледали смо још једну епизоду из омиљеног аферашког серијала вођења политике тандема Николић – Вучић, у којој су по ко зна који пут покренути некаква афера или скандал, без епилога, ради стицања јефтиних политичких поена или дисциплиновања конкурената, каквих смо се у њиховој дводеценијској каријери нагледали

Сад се ваљда нико не сећа ко је први "званично" повукао обарач у новом државном скандалу "премијер". А то је био председник Србије лично. И то ни мање ни више него на црногорској телевизији када је пре неку недељу готово *пророчки* (сем ако нешто већ тад није знао) гурнуо Ивици Дачићу прст у око, говорећи о повезаности људи из власти са Шарићевим нарко-кланом: "За сваког за кога се утврди да је достављао информације или упозоравао,

односно

о одржавао било какав контакт са Шарићем

а жели да буде човек који води народ

, нека му, фигуративно речено, лети глава, односно нека одговара за своје поступке." Слично се догодило и пре неколико месеци кад је отворена афера "прислушкивање" која је претходила хапшењу Мишковића оца и сина. Прво је председник Томислав Николић отишао на РТС да каже да њега и Александра Вучића прислушкују, да су њих двојица упали у "змијско гнездо", па уперио прстом у "богате људе" против којих рече да нема ништа, али нека оснују странку ако ће да се баве политиком, а не да "купују душе, прислушкују, прате". Онда се председник повукао у удобност и спокојство поштовања Устава, једног од ретких обећања из предизборне кампање која је испунио, и оставио

Вучића да доврши посао хапшења, а аферу "прислушкивање" су прекрили
сњегови и шаш

Исти сценарио се догодио и сад. Док је премијер муцао како није знао да је тај Миша Банана с којим се сретао угледни криминалац из Шарићевог клана, а влада се, бар наоко, заљуљала до пада, Николић је све то посматрао са краљевске дистанце. Дачићу је тада вероватно као рибља кост у грлу застала пошалица како би у случају успостављања монархије у Србији он и даље задржао премијерску функцију, али "Николић не би имао шта да ради". Изговорио је то два дана после председникове претње да ће неке да "лети глава". Хтео је ваљда Николићу, захваљујући коме је постао премијер, да поручи да се у држави пита као "енглеска краљица". *А комедијант случај* или Мики Ракић – свеједно, наместио му је, после само недељу дана од те изјаве, да своју премијерску функцију сведе на позицију "француске собарице".

У КРПАМА "ЕНГЛЕСКЕ КРАЉИЦЕ": Николић се дакле опет склонио, завукао у крпе "енглеске краљице" и пустио Вучића да заврше, овог пута, Дачићеву руку до краја. Међутим, ма колико да га тапшу по рамену како баш он највише добија скандалом "премијер", а не зна се ко више губи – социјалисти или демократе – Вучић је, на своју одговорност и све своје "чистунство" које качи на ревере, одлучио да остане први заменик оног и онаквог контроверзног премијера. А ту му приче о државном интересу изнад страначког тешко могу помоћи. И све то између Николићевог "дипломатског узлета" с турским колегом Абдулахом Гулом у Анкари и историјског бриселског сусрета с косовском председницом Атифете Јахјагом у кабинету баронесе Ештон (када је овај текст писан). Зато, откако је постао тако моћан захваљујући бившем шефу напредњака који му је дао нову политичку егзистенцију својом победом на изборима и препуштањем СНС-а, Вучић је Николићу могао први пут озбиљно да позавиди на заветрини у којој је, на челу државе.

Јер, јесте да је Николић, што се каже, и отац и мајка овој и оваквој влади, тј. лично је понудио премијерско место Дачићу, али, о сусретима Дачићевим с Мишом Бананом у то време није могао знати као што су то знали, према обавештајним сазнањима Мики Ракић и Борис Тадић, али им то није сметало, што рече Вучић, да са амбициозним шефом социјалиста онолико преговарају о још једној влади. А колико ће трајати ова, сад већ контроверзна влада, више од Николића и не зависи, нити за њу мора бити одговоран. Једини ко ће сносити одговорност за опстанак обруканог премијера – биће Вучић, шеф напредњака, с којима Николић, бар формално, као што се зна – нема ништа.

Разуме се, све то, уколико шеф државе поново не направи један од својих омиљених гафова. Уколико дакле заборави да је рекао да треба да "лети глава" свакоме ко је "одржавао било какав контакт са Шарићем" и јавно подржи Вучићеву одлуку да не руши владу (а то ће можда читалац већ знати кад овај број "Времена" буде излазио из штампе), гледали смо још једну епизоду из омиљеног аферашког серијала вођења политике тандема Николић – Вучић, у којој су по ко зна који пут покренути некаква афера или скандал, без епилога, ради стицања јефтених политичких поена или дисциплиновања конкурената, каквих смо се у њиховој дводеценијској каријери нагледали. А било их је, да не идемо од Кулина бана, неке од најсвежијих су – поменута афера прислушкивање, афера џак са изборним листићима између два круга избора, Николићев стиропор и штрајк глађу...

Но, ако занемаримо афере и скандале, као незаобилазни део Николићевог имиџа, који су конкретни резултати председника Николића од инаугурације пре осам месеци?

НИКОЛИЋЕВА ДИПЛОМАТИЈА: Подсетимо се да на инаугурацији Томислава Николића, сем црногорског председника Филипа Вујановића и председника Републике Српске Милорада Додика, дакле једног и по председника, није било осталих председника држава из региона (дакле ни словеначког, ни хрватског, ни председника председништва БиХ, а ни македонског председника). Од тада до данас, тачније од Николићевих изјава о Вуковару и Сребреници када је већ изабран за новог шефа државе, које су послужиле председницима из региона као добар алиби да не дођу у Београд, па до његовог руковања са Јахјагом, видљива је потреба новог председника да се прилагоди и учини нешто на регионалном плану, ако не колико Тадић и Дачић заједно, а оно бар да буде на том путу, али да, истовремено не изгуби националистички корпус свог бирачког тела који је још увек база напредњачких гласова. Зато је доста тешко пратити меандре његових изјава и поступака увијених у некакву обланду "принципијелне државне политике" која служи да опсени простоту, тешко је рашчивијати када се обраћа бирачима, а када региону, Берлину, Бриселу, Вашингтону. Тако, он одбија да присуствује на минхенској конференцији о безбедности, на којој треба да буде и председница "привремених косовских институција" Атифете Јахјага, само неколико дана пошто ће се званично са њом срести и руковати у Бриселу. Као може званично, а не може незванично и "на маргинама" самита и других међународних скупова како му је углавном и омогућено да се види са представницима других земаља што се овде помпезно медијски читава као све боља међународна позиција Србије. Али Јахјага није Ангела Меркел, па је разумљив лет на самит шефова латиноамеричких, карипских држава и ЕУ у главном граду Чилеа.

Тамо је, на вечери код чилеанског председника Николић "заскочио" Ангелу Меркел, па нам онда пренео како нас у свету сви уважавају и како му је немачка канцеларка казала

да зна да он "неће да обећа оно што не може да испуни, а да ће оно шта не може да испуни рећи унапред". Што су цинични у делу српске јавности намах протумачили као канцеларкино одлично познавање српског устава. Ангелу Меркел, међутим, нисмо чули, али смо чули немачког амбасадора да Србија не треба да кочи столицу Приштине у УН-а. И у томе је невоља кад је реч о "билатералним састанцима на маргинама самита", што можемо да чујемо само Николићеву интерпретацију како му је фино било и да гледамо како он сам себи, што каже наш народ, диже реп. А да, притом, нисмо чули да је домаћин из Бајчетине споменуо Меркеловој људска права Срба или положај СПЦ-а на Косову, што је кудикамо важније његовим бирачима него шта је канцеларка рекла њему.

Још један од занимљивих детаља из Николићевог познавања дипломатије био је и после посете хрватског премијера Зорана Милановића Београду и Ивици Дачићу, када се отворено увредио што се он прво није састао са Ивом Јосиповићем, као председник са председником. Међу напредњацима се прича да је зато једва дочекао овај последњи скандал с премијером и да је у интервјуу за црногорску телевизију баш мислио на њега. Била је то лична освета човеку који је показао да се много боље сналази у евроинтеграцијским и регионалним водама од Николића, којем још ниједан страни председник није дошао у посету.

ПИПЕРСКИ ВОЈВОДА: А да је спреман на сарадњу са председницима из региона и да неће постављати неугодна питања другој страни него да ће бити и више него кооперативан говори и његово искуство са црногорским председником. У првој, званичној посети Вујановићу у Подгорици, изјавио је да "две цркве" СПЦ и (непризната) ЦПЦ треба саме да реше свој проблем "јер је тај проблем на таквом нивоу да не оптерећује односе Србије и Црне Горе". Сем што су у СПЦ-у (нарочито Митрополији црногорско-приморској) били најблаже речено пренеражени, већих одјека у тзв. патриотској јавности у Србији – није било. Али, занимљивије је то што Николић није посетио цетињски манастир, а ни митрополита Амфилохија Радовића. Једни то тумаче осветом Николићевом коју је сервирао митрополиту за епизоду са тзв. меморандумом СПЦ о Косову који је у јавност према непотврђеним информацијама пласирао управо митрополит црногорско-приморски. Онај исти који га је својевремено кад је штрајковао глађу посетио у болници молећи га да прекине штрајк и да се причести и преживео још једно медијско шибанье "што се опет петља у политику". А епизода Николићева с Амфилохијем само је још једна потврда превртљивог карактера (који се данас еуфемистично тумачи као спретност у прилагођавању новим околностима, спремност на промену) некадашњег Шешељевог четничког војводе бајчетинско-пиперске провенијенције. Јер, ко још не зна, Николић се у Црној Гори хвалио да су његови из Пипера, чиме је додатно разочарао оне који су веровали да је коначно на челу Србије – изворни Шумадинац.

Шта се догодило са тзв. патриотском јавношћу у Србији, тачније Николићевим аутентичним бирачима, који не реагују на овакве неопростиве "издајничке" гафове председника државе, као што су сусрет с Јахјагом у Бриселу, Николићева изјава о две цркве у Црној Гори, или она после посете Анкари да "нема Балкана без Србије и Турске"? Кад се Борис Тадић састајао са Гулом, а Вук Јеремић с турским колегом Давутоглуом овдашње патриоте су објашњавале како "амерички човек" Тадић доводи Турке у Србију, те да никада у ЕУ и нећемо ући јер постајемо интересна зона Турске. Данас тога нема. Сем Шешељевих радикала који су изашли на улицу да се побуне против сусрета Николића с Јахјагом, никоме другом се не протестује.

АНЕСТЕЗИРАЊЕ БИРАЧА: Изгледа да је за разлику од мршаве девојчице у досадашњој дипломатији, коју још има времена да поправи, много бољи резултат направио у свом другом задатку који је добио на почетку мандата. А то је анестезирање бирача. Својом напред-назад или миц по миц политиком, применивши стари рецепт кувања жабе уз неосетно повишавање температуре, анестезирао је своје бирачко тело и на неки начин га преварио. Колика је свест његових гласача о томе, говори и истраживање Стратеџик маркетинга с краја децембра 2012. О Николићу позитивно мисли 36 одсто, а негативно 31 одсто грађана. Као да је, преузевши Тадићеву политику "И ЕУ и Косово" додатно притиснуту биографијом коју за четири, пет година откако је напустио Војислава Шешеља није лако опрати, своје симпатизере изгубио, а нове није стекао.

На крају, његова платформа о Косову, коју је месецима најављивао као своје животно дело – доживела је озбиљан фијаско, али за утеху, обезбедила му је алиби да је он ипак хтео мало другачије, радикалније и енергичније решавање косовског питања, али да, авај, није имао подршку у владајућој коалицији.

Николић је најбољи доказ да се истрајност, стрпљење и прилагодљивост околностима исплате кад-тад. У ствари, ово последње – прилагодљивост – ваља читати као озбиљан недостатак доследности. Притом се ту не мисли на недоследност Томислава Николића од времена кад је био други човек радикала до времена кад је постао шеф напредњака па потом и шеф државе. Он је и онако једном рекао да одговара само за оно што је изговорио као шеф напредњака, дакле од 2008. до данас, јер је пре тога морао да следи политику странке у којој је био. Реч је о сасвим свежим примерима који говоре о томе да Николић лако заборавља оно што је рекао. Две недеље пред изборе био је врло категоричан о прављењу скупштинске већине и владе: "Желим да избегнем само једну грешку коју је начинила ДС, а то је да сабирам до 126 и да после тога трпим разне притиске и уцене малих партнера који постану незајажљиви. Уколико наша коалиција освоји највише гласова, нећемо да уступимо другима место премијера зарад формирања владе јер би то била превара народа. Ако то буде услов без кога нема коалиције –

коалиције неће бити." Педесет дана после избора лидер СПС-а, Ивица Дачић је потврдио да су му напредњаци понудили премијерско место. Није ли то директна превара бирача?

"Није баш најкоректније подсећати на Николићеве предизборне изјаве. Просто, предизборне изјаве се не мере. Са аспекта наше странке он је урадио велики посао. Његова победа значајно је оснажила нашу странку, а његова попустљивост у уступању премијерске функције Ивици Дачићу био је маневар којим је утицај СНС-а довео до врхунца, а Дачића политички потрошио. Препуштањем врућег косовског кромпира Дачићу у руке и потпуној подршци Вучићу у борби против корупције Николић је поставио темељ будуће победе СНС-а на изборима ма кад они били одржани и свођења социјалиста на меру која више не може угрозити примат СНС-а у традиционално радикално-социјалистичко-напредњачком бирачком телу", рече једини напредњак близак Николићу који је пристао бар незванично да говори за "Време" и додаде да је цртање политичког портрета Томислава Николића као простодушног и необразованог Шумадинца недораслог великој државној политици заправо привилегија политичких аматера, истих оних који су били уверени да му нема политичког живота изван огромне Шешељеве сенке.

Наравно, од председникових људи се не очекује да подсећају на изјаве које би Николића данас у очима грађана дискредитовале, али ваља рећи да је он изборе добио не само захваљујући гафовима демократа (какав је онај Јелене Триван да се на изборима бира између рата и мира) него и инсистирањем на јакој традиционалистичкој и националној реторици коју је добро наставио и у првим месецима владавине, па му је после Дачић био крив што се није срео с Јосиповићем.